

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

13. Eucharistia, Miraculum plenum magnificentiæ, & magnus
Argumentorum campus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

Job 40.

Hic te appello Iobe virorum omnium qui sunt, & erunt, fortissime, si quicquid tibi ex pulveribus resurrexerit, & cum Deo tot olim sermones miseret, deque divina potentia distiterit: si nunc Deus, quod antea fecit, tibi loquatur de turbine & dicat:

Accinge sicut vir lumbos tuos, interrogabor te, responde mihi, nunquid nosti ordinem in caelo, & pones rationem eius in terra? Nouerunt sacerdotes, & hierarchiae caelestis imaginem constituunt in terris. Nunquid ingressus es profundam maria, & in nouissimis abyssi deambulasti? ingressi sunt sacerdotes ingens quasi mysteriorum pelagus, & in arcanis Dei ambulant. Nunquid aperi tibi sunt porta mortis, & ostia tenebrosa vidisti: eadem ipsa aperiunt, & claudunt sacerdotes.

Nunquid produces luciferum in tempore suo, & vesperum super filios terrae consergere facies? Gratiam ita Deo disponente pene producant, & in mortalium animos infundunt sacerdotes. Nunquid mittes fulgura, & reuerentia tibi dicent, adsumus: Anathematum fulmina mittunt, & retrahunt sacerdotes vici sacrorum. O ministerij potestatem, o Dei liberalitatem! Ecquis erit ita stupidus, & vecors, ut in hac ditione, quasi in suo gloriatur, ut dominari desideret in clero, ut Dei clauibus abuti, non uti velit.

Hae si quis oratoriè velit vberius exornare, latissimum campum inueniet, in quo exultare possit.

EVCHARISTIA: MIRACVLVM
plenum munificentiae, & magnus argumentorum campus.

C A P V T XIII.

IAm cum ad illud Eucharistiae Sacramentum deuenis, *μυστήριον* verè ut appellatur à D. Dionysio, *τό πάντων ἰερὰ χρώμα* *Ἰοῦ* & *ἱεροτέλης ἰδέτατος*, audebis irrita iam pueris gentilitatis comparare miracula colosofos puta Rhodios, & pensiles hortos Semiramidis, & Cretae labyrinthos, & aram ex conibus, & mortuorum somnia Mausolea, & si quid est nugarum huiusmodi, Proh reculas, & marcescentes vmbrias vanitatis!

Eucharistia vna est, cui iure illud conuenit *πρόπαν ἰπώτος*, trophaeum amoris, Christus quippe Dominus, cum gloriosissima legatione perfundus in aeterni Patris contubernium reuolaret, quod amici facere solent, à suorum complexibus aegrè diuulsi, & in longinquas terrarum oras profecturi, ut apparatissimum munus eligant, quod in perpetuum beneuolentiae pignus, & amoris solatium suis relinquunt, hoc perfecit tantò nobilius, quanto dilexit ardentius, & potuit magnificentius. Neque enim suis expressam in cera, aut in auro politissimis lineamentis effigiem, non sigillum, non anulum, non quidpiam simile donauit, sed corpus, & sanguinem, animum, mentem, diuinitatem, se denique totum, quod poterat *ἑσπών ἱερήριον* suis fratribus tradidit, ut corpus, quod ex argilla nostra traxerat, caelum autem ut iam radijs gloriae vestitum suo iure repetebat, arte mirabili, & ante hunc diem inaudita cum caelo, & terris ita diuideret, eodem utraque pars non diuiso, & communito, sed toto plenissimo frueretur.

Est istud hereditarium munus testamenti eius noui, quod nobis ea nocte qua tradebatur crucifigendus, tanquam pignus sua praesentia dereliquit, munus augustum, sanctum munus, manerum omnium cumulatissima perfectio. Mirare quantum uoles sumptuosam illam, & plane magnificam Iustiniani Imperatoris mensam, quam in templo sanctae Sophiae dedicauit, stupendum plane donarium, in quod terra, marique delibatas opes, puta lignorum, metallorum, gemmarum omnium purissimum florem studiosa luxuria congesterat, ut in unum orbiculum uniuersi orbis miracula colligeret. Ego uero satis mirari non possum in Eucharistia non friuolam donarium opulentiam, sed caelestium gratiarum iuge quoddam seminarium, fontem clarissimarum virtutum, culmen bonorum omnium.

Enimvero minime mirum est, cum & illum contineat, cuius riuus omnia resparguntur, uerè orta crescant, crescendo maturitatem assequantur, & matura nunquam senescant. Nec immerito magnus ille Basilius Eucharistiam appellat *καρπώσιον τῶ ἁγίου*, bonum enim est, & bonum illud, quod sapientissimo Moyse fuerat antea promissum.

Ostendat tibi omne bonum.
O rem admirandam antea! Verbum Dei humeros artus induit, nunc in hostiam induitur.

Eucharistia trophaeum amoris.

Basil. hom. de charitate Eucharistiae. ἑσπών ἱερήριον ut nominat.

Gaudencius tractatu secundo.

Cedrenus de Baro. ad annum Iustini.

S. Basil. ep. ad Amphilochium.

ὅτι τὸ πρῶτον δὲ λέγουσιν.

*Greg. in
Apologe-
tico.*

tur : Antea cernebatur in sinu Virginis, nunc cernitur inter manus sacerdotis : Antea niuco lactis rore pascebatur, nunc purpureo pascit sanguine : Antea corpus nostrum assumpsit, nunc se in nostrum corpus infudit. Antea se adiecit ad humilitatem carnis, nunc se transmittit in speciem exigui panis.

Quid, quod sub tam parvis inuolucris totus est, quid quod in minima particula totus, quid quod non illapsus e' ecclo, quod nunquam deserit, sed cum hostia modo profus mirabili repente coniunctus existit, quid quod ut diuinitas replet mundum, & tamen vna est: Sic innumerabilibus locis consecratur, & tamen vnum corpus est.

*Greg.
Nyss. in
orat. de
Paschate.*

Quid quod licet frangantur, & imminuantur species. Christus tamen non secus ac adamas e' fracto crystallo proficiens, non confractus, non diuisus, semper illa sus est. Deinde hæc non sunt plena miraculorum?

Quid dicam de ipsis Sacramenti copiosis fructibus, qui in totam Christianorum vitam ex eo fonte latissime diffunduntur? Deo agglutinari, quid dulcius? Deo vesci, quid suauis? Deo saginari, quid lautius? Dei sanguine in venas admisso irrigari, liquecere, perfundi, quid fecundius? hoc libidinis fomites profocantur, hoc sagittæ Dæmonis insunguntur, hoc aspersæ medullis, & visceribus cupidinum faces intepefcunt, hoc castissimæ flammæ ardore reuiuiscunt, hoc omnis sanctitatis decor efflorescit.

*Origenes
aduersus
Celsum
Gregor. de
gloria
marty-
rum in
Polycarpo.*

Αποὺς ἐδιδόμην σὺ μο. γενομένους, ἀγιο-
τι καὶ ἀγίαζον αὐτοὺς μετὰ ὑγιῶς προδίδ-
ομεν αὐτῶν χαρίεστας.

Quamobrem miror vos sapientes viri, qui iam in ipsis Ecclesie incunabulis Eucharistiam in turricula argentea solebatis asseruare, non minus subtiliter, quam religiosè, hæc quippe significastis turrim esse forum, e' qua mille clypei penderent, quibus tota vis inferorum, quasi fluctus ad scopulos allisis hebesceret. Laudo te Remigi sanctissime, qui in eo calice aureo, quem Rhemis, in vrbe tui nominis obseruantissima, tuis posteris reliquisti, non minus dominici sanguinis receptaculum, quam tuæ illius frogalis munificentie monumentum cælari iussisti, litteras non tam opere, quam ingenio tuo deauratas.

Haurias hinc populus vitam de sanguine sacro.

Vere enim hæc vita est, cuius participes esse non possunt, Qui verbo tenuis, corde sicci, & Cyprina mente aridi sacris intersunt, vel etiam communi-
nicant donis, lambunt quidem petram, sed inâde carna de-
nec mel sugunt, nec oleum.

Forum quoque esse in eloquentia sacra omnium angustissimum.

CAPVT XIV.

SED tu rostra fortasse adhuc cogitas, & iudicum subsellia, in quibus illam grauem, & magnificam dominari putas eloquentiam. Concipe igitur animo si potes, tribunal summi iudicis, & tremendam illius diei maiestatem, quo cæli columna magno fragore, demittique concussa cum ipso Angelorum horrore, & metu contremiscunt, quo stellæ repentino flammæ traci decussa, ut frondes arborum decedunt, quo luna cruentabitur, quo purissima solis faces atra fuligine in-
duent.

Quale erit hoc forum, cum post tumultus, strageque bellorum, post morbosam ætatis contagionem, pestilentiumque febrium ardore in mortalium corpora perbaechatos, post ferarum incurfiones, & carnificinas, post luctuosam agrorum vastitatem, sanemque rabiosam enectis pastam eadaveribus, post terræ motus, post aquarum eluiones, infinitaque plagas gentium, omnia continenti ardebunt incendio, cum ipsæ æternorum fluminum venæ siccabuntur, & quæ nunc celo minantur operosissima ædificiorum molitiones, in crustatæ marmosibus auro, & argento micantes inter minuti pulueris quisquillas de-
flagrabit.

Cum arma, & trophæa, & Regum sceptra, & coronæ, & tiaræ, & diademata, & nugæ in pabulum ignis cedent, & gemmæ spumantis freti detrimenta, quibus pretium libido fecit inter flammæ, his credo dapibus iætas, & alactes crepitabunt. Quale illud spectaculum, cum cælestes tubæ ingenti firmitu personabunt, cum tot corpora, tot iam sæculis casta, tot millia, quæ pontus hausit, ignis absorbit, ferrum consumpsit, ferarum dentes moluerunt, morbus attriuit, mors ad summum interemit; tam repente per-